

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XV. De eodem Ordine Canonico in præfata Basilica reformato quorundam
opiniones minus probabiles refelluntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

entem Monasterio prociunt Honorium Secundum, Innocentium Secundum; Lucius Secundus, Alexander Tertius, & Honorius Tertius Romani Pontifices, multi praeterea, & magni nominis Cardinales, Post Alexandrum Secundum, Paschalis Secundus Papa canonicum ordinem dicitur schismate tempore paulatim laxatum, Pontifex salubri studio & prudentia in Lateranensi quibus correat floruit vero maxime hac Congregatio Lateranensis sub Alexandro Tertio, & aliquot eius successores, cum magna hominum praesentissimum copia, tum eximia sanctitatis opinione. Hi monasterium Lateranense incolabant, quod inter porticum sancti Venantii, & Basilicam Lateranensem absidam inchoatum, ubi adhuc in area eadem veteri claustrum novem columnarum superstant, ab ea area ad eandem Basilicam partem praetenditur, qua Occidentem spectat. Vbi adhuc in ipsa area vetus claustrum, totum vermiculatum cum hoc elogio in Zophoro in usum tam exolecente confusus.

Canonicam formam amentes dicitur normam, Quam promissum, hoc claustrum quando petisti, Dicitur sic esse, tria vobis adesse necesse, Nil proprium, motum a se ipsum potando pudorem, Claustrum structura sit vobis docti fuerit, Ut sic clarescant anima, mareq; nitescant, Et stabiliantur animo, qui canonicantur, Ut coniungatur, lapidesq; sic poliantur Gaudet... nouit... Christi log fidelis Qui sua dimisit operi valm mudi...

Extant in eodem loco omnia monasterii vestigia, ut superne claustrum aliud nouum cum cellis hinc inde constructum, dormitoria duo, cellulae, refectorium, claustrum aliud interius dirutum, ubi sunt aliquot canonicorum domicilia. In medio vero claustrum vermiculati est hortus cum cisterna, & aliquot pulcherrimi pili, & omnia postremo extant, qua in relictis institutis cenobii adhaerent solum.

Permanserunt autem clerici hi, qui canonici vocati sunt, in communi monachorum more viuentes in monasterio Lateranensi Basilica adiecto annos plura minus DCCC. usque ad Bonifacii Octauum Pontificatum, qui circa annum Domini MCCC. eos canonicos claustrales Monasterio Lateranensi exire ordinavit, & seculares clericos, qui canonicos seculares vocantur, collocauit: singulorum ex redditibus monasterii singulas praebendas spectant constituit.

CAPVT DECIMVM QVINTVM.

De eodẽ Ordine Canonico in praefata Lateranensi Basilica per B. Gelasium reformato quorũdam opiniones minus probabiles referuntur, & reijciuntur.

Ex testimonio proximo allegatis primò habes, vnde illorum errorem crassissimum refellat, quia iunt, canonicos seculares in Ecclesia Lateranensi vique ad Bonifacii Octauum tempora fecisse, illum vero motu clericis secularibus canonicos regulares in eadem Ecclesia instituisse, quantum qui hoc docent, nullum reperi, praeter vnum Antonium Malliam Galleium in consilio proximo allegato, qui quoniam adeo crassus est, ut nisi illius verba formaliter, & fideliter referantur, de impollari suspitione locus esse merito possit. Ecce tibi, quae ille in praefato consilio fol. nono in principio scribit ad tertium argumentum allatum ad fauorem canonicorum regularium. In hoc quidem arguente, inquit, multa sunt falsa, quorum falsitate detecta non est, non alia responsione. Nam quantum attinet ad Ecclesiam Lateranensem, in qua dicitur fuisse ab initio multos canonicos regulares, qui ibi diligenter amplexerunt, etiam Canonici Sancti fuerunt praesentati, quod dicitur constare ex Historicis, continet dupli- mendarium, quae in dicta Ecclesia Lateranensi praesentati sunt alij Religiosi, quam Canonici Ordinis sancti Augustini, ut patet ex testimonio Alberici de Veste in Rubrica de statu hominum, ubi ponit haec verba in v. de Roma sunt quinque Ecclesiae, quae Patriarchali vocantur, videlicet Ecclesiae Beati Ioannis Lateranensis, quae consuevit habere Priorem, sed ex Constitutione Bonifacii Papa Octauum habet Decanum, Erant Religiosi & facti sunt canonici Ordinis Sancti Augustini, de patet quod Canonici Sancti Augustini non fuerunt ibi, nisi à tempore Bonifacii Octauum, cum ante illi essent alij Religiosi, nec dubitari potest de fide testimonij Alberici, cum sit autor grauisimus, vixens, in vrbis advocatus Consistorialis non multo post Pontificatum Bonifacii Octauum. Haec ille.

Secundo inferitur errasse Azonium tomo primo libro duodecimo capite vigesimo secundo quaestione quarta, cum inquit: Onuphrius Pananus in libro de septem Ecclesijs vrbis scribit in bono modum Gelasium Primum circa annum Domini quadringentesimum constituit in Ecclesia Lateranensi clericos canonicos, qui seruabant Regulam apostolicam, nihil proprium habentes, sed in communi iuxta Regulam Sancti Augustini viuentes. Postea Gregorius Tertius posuit monachos in Ecclesia Lateranensi, ut neca praeter quosdam canerent: deinde deficientibus monachis, iterum sunt in eadem Ecclesia clericos canonicos constituti, qui more monachorum religiosorum vita institutum seruabant, & Priori, loco Abbatis praebant, & in communi domo habitabant. Contrarium aperte dicit Onuphrius in verbis capite praecedenti allegatis, & ut est rei veritas, fuisse quidem monachos in eadem Ecclesia adiunctos clericos ad canendas diuinas laudes more laicorum, clericis interim circa alia occupatis, tum à Gregorio

Tertio, non tamen ante illum à Iohanne Tertio: non tamen sequitur monachos clericos, sed imò ibi sententiam contra obijciunt: multum numero illos monachos in praesentibus, & horum canonicos adhibere potestatem capite: & alioque secularibus monachorum titulum, qui monachorum titulum non habent, sed praesentibus, habebant, mentio non est monachos omnino praetermissa. **N**am illi collegium introductum: etiam enim monachos ante Paschalem Secundum non esse in Ecclesia Lateranensi, fuisse in eadem Ecclesia canonicos sub Stephano Nono ante Leonem Octauum, sub Archidiacono, & sub illius cura conuenerunt in Ecclesia postea sub Prioribus, constat ex litteris Pape Octauum, quomodo canonici Lateranensis facti Prioribus, Pontificis Leonis Voluerunt, Autor supplementi Gregorij Panani, & alij. Constata etiam ex epistola Petri Damiani Domino Petro Lateranensi Episcopo, & Archiepiscopo directae sub anno Domini 1070. canonice Lateranensis, quae in libro Epistolularum huiusmodi continetur, quae illius ad mores suos conuenerunt, ut ostendat, motum tamen in epistola facti Conuentus, cuius facti illius per hoc formalis verba: **N**am ante quosdam Canonicos Religiōsissimos, et ad praesentem, sed non viuentes, adhibere debent, ut non libet testari, quo Barone in libro de anno 1067. numero 10. vixit, hinc Constans Casanus in editione Gregorij Panani Romani, verba illa exponit, in quibus dicit Conuentus Lateranensis motus habere, hanc autem epistolam longè ante Paschalem Secundum Petrum Damiani epistolam, quae anno 1073. ex hac parte scripta est. Carroto scribit Archiepiscopo, hoc in dicto Collegio fuerit Prior iustissimus, et non tamen crediderim, quod collegium illud praeter dicitur schisma, quod prior dicitur Ecclesiam diu verserat, ac dissolutionem, & dissolutionem per se dicitur: nec mirum, cum in eadem Ecclesia Lateranensi, quae eorum praesentibus Ecclesiarum caput, & Sedes Pontificis, aliquot annos ob eadem causa exortum lateranensis pontifex fuerit intermissum. Quomodo Romani Pontifices eidem Ecclesiae praesentibus, & canonicis imbi degredibus reformandis operam darent, & ob eam causa non essent in libro Frigidiani Lucensis, penes quosdam canonicos tunc temporis reformati ad Ecclesiam Lateranensem accesserunt. Onuphrius in libro de septem vrbis Ecclesijs in fine de Ecclesia S. Crucis in Ierusalem pag. milii

Tertio, tum ante illum a Iohanne Tertio: non tamen vquam amotos clericos, sed imò ibi semper annis circiter octingentis mansisse: quin de hiscentibus monachis, multiplicato numero illorum munera in pascendo, & horas canonicas detrahendo perfolvere cepisse: & aliquot seculis post canonicorum tantum, qui monachorum more in communi vivebant, Prioremque qui loco Abbatis omnibus praeesset, habebant, mentionem fieri monachis omnino praetermissis.

III. Nec aliter moueat nomen Prioris recens in illud collegium introductum: etsi enim nomen Prioris ante Paschalem Secundum non reperitur inter Canonicos Lateranenses, fuisse tamen in eadem Ecclesia canonicos sub Stephano Nono, & ante Leonem Octauum, sub Archiepiscopo, & sub illius cura conuentaliter visisse, sicut postea sub Priore vivebant, constat ex vita Leonis Papae Octaui, quem ex canonico Lateranensi ad speciem dignitatis Pontificalis euectum laudat Volateranus, Autor supplementi Chroniconum, Platina, & alij. Constat etiam ex epistola Beati Petri Damiani Domino Petro Lateranensi Ecclesiae Archiepiscopo directa sub hoc titulo: Domino Petro canonice Lateranensi Archiepiscopo, Petrus peccator monachus, qui habetur in secundo libro Epistolarum huius auctoris numero decimo, qua illum ad mores suorum canonicorum reformandos hortatur. meminit enim in ea epistola sacri Conuentus, cuius erat Rector institutus per haec formalia verba: *Petrus auctore quae sacri Conuentus Rector constitutus est, non desinat te in spem, sed max ut emiserit, adhibe diligentiā.* Ita enim habet textus, quo Baronius tomo secundo, sub anno 1065. numero sexagesimo vltimo, licet Constantinus Caietanus in editione operum Petri Damiani Romani, verba illa expenderit, in quibus de Conuentu Lateranensi mentio habetur, hanc autem epistolam longe ante Paschalem Secundum Petrum Damiani scripsisse, conuincitur quia ille anno 1073. ex hac vita migravit. Cur vero sublato Archiepiscopo eius loco in dicto Collegio fuerit Prior institutus, ad ea ratione factum crediderim, quòd collegium illud propter ditum schisma, quod priori saeculo Ecclesiam diu vexauerat, ad dissolutionem, & deformationem in pene degenerat. nec mirum, cum in eadem Ecclesia Lateranensi, quae erat omnium aliarum Ecclesiarum caput, & Sedes Pontificalis, aliquot annis ob eandem causam exercituum sacrorum penitus fuerit intermissum. Quare cum Romani Pontifices eidem Ecclesiae recedente, & canonicis inibi degeatibus reformandi impensis operam darent, & ob eam causam canonicos sancti Frigidiani Lucensis, penes quos disciplina canonice tunc temporis restituerat, ad Ecclesiam Lateranensem acciuisent, Oportio auctore in lib. de septem vrbis Ecclesijs in cap. de Ecclesia S. Crucis in Ierusalem pag. mihi

214. quod illi non sub Archiepiscopo, sed sub Priore ex antiqua consuetudine degerent, vel quòd alij clerici regulariter viuentes Priorem, non Archiepiscopum, vt plurimum haberent, etiam Lateranenses, omisso Archiepiscopo, Priorem eius loco habuerunt.

IV.

Tertio inferitur ex praedictis, falsum esse, quod alij diserunt, Valentianum illum Abbatem monasterij Lateranensis ex familia, & instituto Diui Benedicti assumptum, cuius Diuus Gregorius meminit lib. secundo suorum Dialogorum, in monasterio canonicorum, non autem, monachorum Abbatem extitisse, quòd olim praesertim ante Constitutionem Clementis V. que habetur in clementina prima de electione, in monasterijs monachorum eligentur canonici, & in monasterijs canonicorum monachi. Nam clerici canonici in Lateranensi monasterio degentes nunquam habuerunt Abbatem, sed solum Archiepiscopum, vel Priorem, quare Valentianus non monasterij Lateranensis canonicorum, sed monasterij Sanctorum Iohannis Baptistae, & Euangelistae Ordinis Monachorum Diui Benedicti Abbas fuit. Sciendum autem est, licet Iohannes III. & quidam alij Pontifices Diui Benedicti monachos ad horas canonicas, & caetera diuina officia in Ecclesia Lateranensi, die nocteque canenda introduxerit, non tamen sublatis canonicis, neque monachos in monasterio canonicorum, sed in alio monasterio distincto constitutos, neque ad officia canonicorum, sed ad alia munera obeunda illic admissos. Nam monachi officia diuina in Ecclesia more laicorum canebant: canonici vero praedicationi, sacramentorum ministerio, & cure animarum operam dabant: munus enim istud canendi psalmos, & caetera diuina in choro alternatim, in primitiua Ecclesia non erat munus clericorum, sed laicorum, qui vsus durauit in Ecclesia Orientali saltem vsq; ad tempora S. Iohannis Chrysostomi, vt colligitur ex homilia illius prima in 8. caput Isaia, in qua contra nonnullos laicos inordinate in Ecclesia canentes inuehitur. Eundem durauisse in Ecclesia Occidentali vsque ad tempora B. Ambrosij, notauit Baronius in notis ad Martyrologium die quinta Ianuarij. Imò Diuus Augustinus innuere videtur lib. nono Confessi. cap. septimo, modum illum canendi psalmos, & hymnos alternatim in Ecclesijs, qui postea in tota Ecclesia vsu fuit receptus, suo tempore inuectum in Ecclesiam Occidentalem ex Orientali; & vt semel dicam ex Baronio tomo 1. Annalium sub anno quinquagesimo primo, num. septuagesimo primo, hic mos, vt laici, & omnis populus simul cum clericis diuinas laudes Deo in Ecclesia canerent, diutius perseuerauit, quas verò ob causas in dissiuetudinem postea abierit, si diuinare liceat, duas potissimas fuisse arbitror. Primam defectum charitatis, & feruoris fidelium primitiuae Ecclesiae: Alteram inordina-

tum modum, & incompositum psallendi ipsorum
 laicorum, de quo in Concilio Laodicensi, quod
 habetur in tomo primo Conciliorum Canonet 5.
 Legimus Quod non oportet amplius preter eos, qui re-
 gulariter Cantores existunt, qui & de Codice cantant, a-
 bor in pulpitem conferre, & in Ecclesia psallere.
 Porro quemadmodum, vt diximus, loco Laico-
 rum primitiue Ecclesie communiter viuendum
 fuisset in Ecclesia Monachica, ita deficientibus Laicis &
 muncere psallendi in Ecclesia nocturnis horis, ac
 diurnis, eorum loco successerunt monachi, tunc
 temporis presertim, quando numerus clericor-
 um in Ecclesia exiguus erat, & valde erat diffi-
 cilē, ipsos clericos quantuncunque regulariter vi-
 uentes in exercitio curarū animarum, prædicationis,
 & ministerij sacrorum detentos, nocturnis,
 ac diurnis horis canendis operam dare, quod &
 Beatus Gregorius indicare videtur in cap. Nemo
 potest 16. quæstione prima, & ob hanc causam ef-
 fectum est, vt numero clericorum non dum au-
 cto, cum illis monachi iungerentur in Ecclesia ad
 diuina officia celebranda, non quidem in eisdem
 domibus, sed diuersis, quod non solum in Eccle-
 sia Lateranensi factum legitur, sed etiam in Me-
 tropolitana olim D. Ambrosij Mediolanensi, &
 in capella Reia D. Petri in Cælo aureo Papæ, ac
 etiam in Ecclesia Cantuariensi. Imò verò etiam
 in Ecclesia Principis Apostolorum de Vrbe sub
 Leone I. vt Anastasius in eius vita scribit.

V. Quarto inferitur falsum esse, quod Baronius
 tom. 12. sub an. 1170. in principio ex Archi-
 uis S. Praxedis scribit, monasterium Sancto-
 rum Ioannis Baptistæ, & Euangelistæ, & Pancratij
 stetit vsque ad tempora Innocentij Secundi,
 & dictum Innocentium illius monasterij fuisse
 monachum, non quidem ex monasterio Cano-
 nicorum, sed ex monasterio monachorum, primo
 quia quo tempore Canonici reformati sub cura
 Prioris, aut etiam Archipresbyteri inibi multipli-
 cari ceperunt, non amplius monachorum incen-
 sio facta reperitur, vt Onuphrius obseruat, sed
 longe ante Innocentium Secundū Canonici iam
 multiplicati erant, & reformati in Ecclesia La-
 teranensi sub Priore, tum sub Archipresby-
 tero, vt dictum est, sed quod omnem tollit diffi-
 cultatem, sub Alexandro Secundo Canonici re-
 gebant tam Ecclesiam Saluatoris Lateranensis,
 quam etiam Ecclesiam Sanctorum Ioannis Bap-
 tistæ, & Euangelistæ, & Pancratij, & illorum mo-
 nasterium dicebatur monasterium Sanctorum
 Ioannis Baptistæ, & Euangelistæ. Constat hoc ex
 Priuilegio concessō ab eodem Alexandro II. Pri-
 ori, & Canonicis Lateranensibus, quod licet tē-
 porum vel hominum iniuria non habeamus, ha-
 bemus tamen alterum priuilegium Anastasij
 Quarti eisdem Priori, & Canonicis Lateranensibus,
 concessum ad exemplar illius Alexandri II. Datū
 anno secundo sui Pontificatus, quod sic incipit:

Anastasius Episcopus seruus seruorum Dei dilectis filiis
 Iohanni Priori Sacrosanctæ Patriarchialis Basilicæ, quæ
 Constantiniana vocatur, pariterq; Iohanni Baptistæ, ac
 Euangelistæ, eiusque fratribus Canonicis tam presen-
 tibus, quàm futuris regularem vitam professis in perpe-
 tuum, &c. & infra. Ea propter vobis in Dominis suis le-
 galem ipsam, in qua diuina mansueti estis obsequio,
 ad exemplar prædecessoris nostri beati memoris Ale-
 xandri Papæ Secundi Apostolicæ Sedis priuilegio com-
 munitur: inprimis siquidem statuentes, vt Ordo Cano-
 nicus qui secundum Deum, & B. Augustini regulam, &c.
 Innocentius verò fuit post Alexandrum annis
 circiter sexaginta. Secundū habemus aliud priuile-
 gium Falchalis II. eisdem Priori, & Canonicis
 Lateranensibus concessum an. 1106. quod etiam
 habetur in Bullario Romano per Laetium Che-
 rubinum recens edito, in quo præscribitur sine
 Parochiæ ipsius Ecclesiæ Lateranensis, quam
 totam dictus Pontifex concessit ipsi Canonico
 Lateranensibus in perpetuum, quam nunc etiam
 Canonici scilicet possident, cum omnibus, quæ
 sunt intra ipsam Parochiam. In eo verò priuilegio
 cum fiat mentio Ecclesiarum, monasteriorū,
 & hospitalium eidem Parochiæ, seu illius finibus
 adiacentium, de monasterio monachorum nulla
 profus mentio habetur, sed nec post ipsam Fal-
 chalis Secundum, nec multo tempore ante illum
 nisi in illo scripto Archiui Sanctæ Praxedis, ad
 faciendum forsan quod Innocentius II. non fou-
 rit Canonico Lateranensi, sed monacho Diui
 Benedicti, quod tamen est contra communem
 assertionem omnium historicorum. Quod priuile-
 gium, vt de veritate dictorum constat, hic de-
 scribendum curauit, est autem huiusmodi.

Post hinc Episcopus seruus seruorum Dei dilectis fili-
 bus Rodio Priori venerabilis Basilicæ Saluatoris, eiusque
 fratribus tam presentibus, quam futuris regularem
 vitam professis in perpetuum. Quoniam Late-
 nensis Ecclesiæ amplius dignitas ex antiqua institutione est
 cognoscitur, tantū magis eundem venerabilem locum
 maiori reuerentia debet haberi, & ad eius interuen-
 tum tam spiritualiter, quàm temporaliter à nobis, &
 alijs fidelibus operam dari. Nec dubium, quod si re-
 ligiosorum virorum petitionibus paternæ benignitatē
 annuemus, nostris opportunitatibus clementer Di-
 minum reperiemus. Ea propter dilecti in Domino fi-
 lij, ob reuerentiam Saluatoris, beatique Iohannis Ba-
 ptistæ concedimus, & confirmamus vobis, reser-
 uante successores vestros in perpetuum, totam & integram
 Parochiam, vt in vita nostra, & post obitum spe-
 ciali oratio impetrat fiat pro nobis ad Dominum, &
 delicta ab Ecclesia Sancti Nicolai de forma, peritiam,
 quæ venit à Sancto Stephano in Cælo marite, & quæ
 ad supradictam nostram Basilicam Saluatoris,
 & à parte monasterij Sanctorum quatuor Conu-
 entorum descendente per cluuum in via maritæ, & con-
 inde per stratum ex utraque parte vsque ad cam-
 pum Lateranensem, & reuolūente supra Eccle-
 sias Sanctorum Marcelli, & Petri usque ad

Eius

... ad Basilicam Sancti Marcelli de capite Alerantani, &
 ... ad Basilicam Trastevere, & ceteris descendente ad
 ... Basilicam Sancti Nicolai de Basilico, & Nigellæ de
 ... Basilicam Sancti Saluatoris. Statuimus, vt
 ... Basilicæ Saluatoris Sedis Apostolicæ statuimus, vt
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-

... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-
 ... Basilicæ Saluatoris, & Monasterij, aut pri-

Ordinis dicimus.
 (o)

CAPVT DECIMVM SEXTVM.

De alijs Ecclesijs Canonicorum Regularium olim in Vrbe existentibus.

PRæter sacrosanctam Basilicam Lateranensem, aliæ plures fuerunt olim in Vrbe Romana Ecclesie canonicorum Regularium sub D. Augustini regula militantium, vt videri potest apud Zachariam Ferrerium in suo libro de habitu canonicorum Regularium ad Leonem decimum, probatione secunda ad finem, vbi inter alia hæc habet: De Ecclesijs vti d Principali- bus Cardinalium titularum certissimum est, quod nulla sit instituta à sui exordio sub monacho, seu alijs religiosis, sed bene sub Canonicis Regularibus, sicut Ecclesia Sancta Crucis in Ierusalem, que à sui primordio fuit Canonicorum Regularium, vt patet per literas Apostolicæ Alexandri III. directas Vbaldo presbytero Cardinali Sanctæ Crucis in Ierusalem, & riu Canonicis ibidem regularem vitam professis, & incipiunt: Quoties illud à nobis petitur &c. quibus de eruit, ne quisquam eligatur in eo titulo Sanctæ Crucis Cardinalis nisi de gremio dilectorum Canonicorum Sanctæ Crucis. Desicientibus autem ibi Canonicis Regularibus, illa Ecclesia redacta est à patre temporibus sub fratribus Carthusiensibus. Item Ecclesia S. Mariæ Nouæ, que est titulus Cardinalis, quam modo eadem ratione incolunt monachi albi Ordinis Mæretici: sicut à sui institutione Canonicorum Regularium, vt patet per literas Apostolicas eiusdem Alexandri directas Priori, & Canonicis Sancti Frigidiani, & incipiunt: Ad hoc vniuersalis Ecclesie cura &c. Item Ecclesia sanctorum Apostolorum, que est titulus Cardinalis, quam nunc tenent fratres Minores. Item Ecclesia sanctæ Cæciliæ, quam nunc Hominatorum fratres retinent. Item Ecclesia sanctæ Sabina, quam habent Fratres Predicatores. Item Ecclesia sanctæ Præcedis, quam tenent nunc Fratres Ordinis Vallis Umbrosæ. Item Ecclesia S. Stephani in Calio monte, quam tenent fratres S. multiprimi Eremitæ. Item Ecclesia sanctorum Ioannis, & Pauli, quam tenent nunc fratres Iesuati. Item Ecclesia sancti Petri ad Vincula, & sanctæ Potentianæ, & multa alia Ecclesia Roma continenter titulos Cardinales, fuerunt à prima institutione Canonicorum Regularium, sicut patet in antiquis priuilegijs dilectarum Ecclesiarum.

Sed & illud non omitendum, utpote è administrandum, & vix credendum, quod de Ecclesijs, & monasterijs Religiosorum Romæ sub Syluestro II. & Ottone II. pro ruinis veterum Fanorum surgentibus scribit Arnaldus Comes illorum temporum autor, & oculatus testis, ac ex

Ecclesiam Sancti Bartholomæi de capite Merulani, & deinde ad sanctum Daniælem, & exinde descendente ad portum Vrbis, & veritate ad Ecclesiam S. Nicolai de Hospitali ad supradictam Basilicam Saluatoris. Statuimus, utque etiam auctoritate Sedis Apostolicæ stabilimus, vt in Ecclesia ista nulli alijs Ecclesijs, vel Monasterijs, aut pignori de quocumque, atque diuini ritibus teneatur penitus respondere, sed quiete, ac libere sub prefata Basilica Saluatoris iure nomine Parochiali in perpetuum maneat. Idem tamen iure hereditario, quod infra supradictos fines ad prefatas Ecclesias, vel monasteria, aut pia loca pertinere dignoscatur. Principimus itaque vt nulli persona sua sit in prefata Parochia Ecclesijs adificare, aut altare erigere, vel aliquam religionem ibi institueret, præter supradictam Saluatoris Basilicam. Statuentes apostolica censura, sub diuini iudicij obsecratione, & auctoritate interdictis, vt nullus vquam nostrorum successorem, vel alia qualibet magis, vel parua persona huiusmodi privilegia donum infringere, aut inquietare presumat. Si quis præterea quod non credimus, contra hoc nostrum apostolicum præceptum venire, aut agere tentauerit, anathematizemus, & a Regni Dei, & diuini nostri Iesu Christi sit alienus. Qui vero contra nos, & obsecrationem huius nostri Priuilegij contumaciter, hæc edictum geratim à miseris ordiſtmo Domini Dei nostri consuetur in secula seculorum amen. In Palatio Cartholice Ecclesie Episcopi.

Sequuntur subscriptiones decem & nouem Cardinalium, quorum primus fuit Lambertus de Fagnano, qui postea fuit Honorius II. Reipse canonicus eiusdem Ecclesie Lateranensis.

Postremo notandum quod præter Romanos Pontifices ex eodem monasterio Lateranensi assumptos, quos Onuphrius eodem loco recenset, multi alij fuerunt eiusdem Ecclesie clerici, & canonici in eadem Ecclesia Lateranensi degentes, & etiam à teneri annis ibidem educati, quos referunt Anastasius Bibliothecarius, Volaterranus libro XXI. Antropologia, Iacobus Philippus Bergomensis, & Ciacconius in vitis Romanorum Pontificum, videlicet Gregorius II. Stephanus II. Paulus I. Stephanus III. Leo III. Stephanus IV. Paulus I. Venentius, Leo IV. Benedictus III. Adrianus II. Stephanus VI. Hos omnes referunt Anastasius, & Ciacconius, licet nonnulli eorum antequam assumperetur ad Pontificatum, transfuerunt postea ad monachos, & præter illos Benedictus IV. & Landus ex Ciacconio. Leo item VIII. ex Volaterrano, Iacobo Philippo Bergomen. libro secundo sub anno 960. Platina, & Ciacconio, de quibus & alijs Romanis Pontificibus ex canonicorum Ordine profectis, si Deus concesserit, in lib. Virorum Illustratum canonicorum Ordinis decimus.

(o)

✠ (o) ✠

